

ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ

Система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти

сертифікована на відповідність ДСТУ ISO 9001:2015 / ISO 9001:2015

Кафедра міжнародного, цивільного та комерційного права

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою

(пост. п. 8 від «24» 11 2022 р.)

Ректор

Анатолій МАЗАРАКІ

МІЖНАРОДНЕ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ПРАВО/

INTERNATIONAL TRADE AND ECONOMIC LAW

**ПРОГРАМА/
COURSE SUMMARY**

Київ 2022

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

Автори: Осика С.Г., к.ю.н., доцент; КОРТУКОВА Т.О., доктор філософії
за спеціальністю «Міжнародне право»

Програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародного, цивільного та комерційного права від 20 вересня 2022 р., протокол № 3.

Рецензенти:

Мельник Т.М., професор кафедри міжнародних економічних відносин, д.е.н., член-кореспондент Академії економічних наук України

Гончаренко О.М., доцент кафедри міжнародного приватного, комерційного та цивільного права, к.ю.н., доцент

Ільченко Г.О., старший викладач кафедри міжнародного приватного, комерційного та цивільного права, к.ю.н.

МІЖНАРОДНЕ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНЕ ПРАВО/

INTERNATIONAL TRADE AND ECONOMIC LAW

**ПРОГРАМА/
COURSE SUMMARY**

Автори: Осика Сергій Григорович

КОРТУКОВА Тамара Олександрівна

ВСТУП

Програма дисципліни призначена для студентів бакалаврату денної та заочної форми навчання галузі знань 29 «Міжнародні відносини», спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», спеціалізацій «Міжнародний бізнес», «Міжнародна торгівля», «Міжнародний маркетинг». Програму підготовлено відповідно до Стандартів вищої освіти України із зазначених спеціальностей та відповідних освітньо-професійних програм підготовки бакалаврів ДТЕУ.

Програма складається з таких розділів:

1. Мета, завдання та предмет дисципліни.
2. Передумови вивчення дисципліни як вибіркової компоненти освітньої програми.
3. Результати вивчення дисципліни.
4. Зміст дисципліни.
5. Список рекомендованих джерел.

1. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ (КОМПЕТЕНТНОСТІ), ЇЇ МІСЦЕ У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

Метою викладення дисципліни є формування у студентів комплексної системи знань з міжнародного торговельно-економічного права. Засвоєння студентами спеціальних правових знань у сфері міжнародно-правового регулювання міжнародних торговельно-економічних відносин, невід'ємно пов'язаних з їх професійною підготовкою, буде сприяти формуванню правничого світогляду, юридичного мислення, здатності аналізувати і визначати способи вирішення проблем міжнародного торговельно-економічного права.

Завданнями навчальної дисципліни є оволодіння теоретичними знаннями для пошуку потрібних міжнародних договорів та внутрішнього законодавства держав з питань міжнародного торговельно-економічного права, напрацювання практичних навичок вирішення ситуативних задач у цій сфері.

Предметом дисципліни є комплекс міжнародних торговельно-економічних правовідносин, що виникають між суб'єктами міжнародного права, а також між учасниками міжнародних торговельно-економічних відносин.

2. ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ВИБІРКОВОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Знання:

- характерних рис міжнародного публічного та приватного права;
- суб'єктного складу учасників міжнародного публічного та приватного права;
- джерел міжнародного публічного та приватного права та способів їх тлумачення.

Вміння:

- логічно та професійно обґрунтовувати та висловлювати свою точку зору з проблематики міжнародного публічного та приватного права;
- використовувати юридичні поняття та категорії, що застосовуються у сфері міжнародного публічного та приватного права;
- опанувати основи аналізу правових проблем, що виникають в межах міжнародного публічного та приватного права.
- володіти термінологічним апаратом дисципліни «Міжнародне публічне та приватне право», навичками експертної оцінки, виступи перед аудиторією; методами порівняння, комплексного і ситуаційного аналізу.

1. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Міжнародне торговельно-економічне право» як обов'язкова компонента освітніх програм для спеціалізацій «Міжнародний бізнес», «Міжнародна торгівля», «Міжнародний маркетинг» – забезпечує оволодіння студентами загальними та фаховими компетентностями і досягнення ними програмних результатів навчання за відповідними освітньо-професійними програмами:

«Міжнародний бізнес»

«Міжнародна торгівля» «Міжнародний маркетинг» (ОС бакалавр)

Номер в освітній програмі	Зміст компетентності	Номер теми, що розкриває зміст компетентності
<i>Загальні компетентності за освітньою програмою</i>		
1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;	1-12
3	Здатність навчатися та бути сучасно навченим.	1-19
5	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	1-19
8	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	1-19
<i>Фахові компетентності за освітньою програмою</i>		
9	Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.	1-19
10	Здатність обґрунтовувати доцільність застосування правових, економічних та дипломатичних методів (засобів) вирішення конфліктних ситуацій на	1-19

	міжнародному рівні.	
12	Здатність використовувати нормативно-розпорядчі документи та довідкові матеріали при здійсненні професійної діяльності у сфері міжнародних економічних відносин.	1-19
Програмні результати навчання за освітньою програмою		
1	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.	1-19
16	Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.	1-19
17	Визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати економічні, юридичні та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.	17-19
19	Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.	1-19

4. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття та система міжнародного торговельно-економічного права

Міжнародне економічне право як доктринальна назва міжнародного торговельно-економічного права. Міжнародне торговельно-економічне право як комплексна мегагалузь міжнародного публічного права.

Міжнародне торговельно-економічне право як доктринальне і об'єктивне явище. Концепція «транснаціонального права». Концепція «світового права». Концепція «світового права розвитку». *Lex mercatoria*. Концепція «глобальної правової системи», концепція «наднаціонального права».

Об'єкти міжнародного торговельно-економічного права. Зв'язок міжнародного торговельно-економічного права з міжнародним публічним та національним публічним правом. Особливості співвідношення міжнародного торговельно-економічного права з міжнародним приватним та національним приватним правом: баланс та конфлікт інтересів. Міжнародна торгівля – система збалансування публічних та приватних інтересів в світовій економіці та політиці.

Поняття міжнародного публічного права і міжнародного торговельно-економічного права. Предмет і визначення міжнародного торговельно-

економічного права. Співвідношення міжнародного торговельно-економічного права і міжнародного приватного права. Міжнародне торговельно-економічне право в системі права.

Система міжнародного торговельно-економічного права. Виробництво, торгівля, фінанси, майнова основа господарювання. Міжнародне торговельно-економічне право як система: міжнародне торгове право, право промислової та інтелектуальної власності, інвестиційне право, міжнародне податкове право, міжнародне митне право, міжнародне банківське та валютно-фінансове та платіжне і розрахункове право, міждержавні майнові та ресурсні відносини, транспортне право, міжнародно-правова система вирішення торговельно-економічних спорів.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні джерела: 8,10,15,23,24,61,63,81

Основний: 1,2,4

Додатковий: 1,2,3,5,6,7,10,12.

Інтернет-ресурси: 1

Тема 2. Генеза та філософія міжнародного торговельно-економічного права

Передумови виникнення та зміст сучасного міжнародного торговельно-економічного права. Лібералізм проти протекціонізму.

Становлення сучасних правових форм міжнародного торгово-економічного регулювання. Міжнародний світовий порядок між двома світовими війнами. Роль США. Атлантична Хартія 1941 р. Договір про взаємодопомогу 1942 р. Бретон-Вудська система. Міжнародний валютний фонд. Міжнародний банк реконструкції та розвитку.

Глобалізм. Неоглобалізм і панамериканізм. Глобальні та регіональні економічні об'єднання як основа світового правопорядку: ГАТТ. РЕВ. ЄЕС. СТО.

Неоглобалізація і міжнародне торговельно-економічне право. Хартія економічних прав і обов'язків держав 1974 р. Принцип поваги прав людини і основних свобод. Європейська конвенція про імунітети держав 1972 р. Функціональний імунітет держав. Вашингтонська конвенція «Про вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними громадянами» 1965 р. Діагональні контракти. Концепція рекомендаційної норми міжнародного права і поняття «м'якого права».

Новий світовий порядок на початку XXI сторіччя та його вплив на формування сучасної моделі міжнародного торговельно-економічного співробітництва і права. Сучасні виклики.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні джерела: 1,15,24,25,61,63,67,81

Основний: 1,2,4

Додатковий: 1,2,5,6,7,12.

Інтернет-ресурси: 6,10

Тема 3. Суб'єкти міжнародного торговельно-економічного права

Суб'єкти міжнародного торговельно-економічного права: співвідношення публічного і приватного елементів.

Держави - суб'єкти МТЕП. Державний імунітет. Відмінності в правовому статусі окремих держав.

Міжнародні, зокрема, економічні установи. Міжнародні організації. Міжурядові економічні організації. Міждержавні регіональні інтеграційні установи. Неурядові міжнародні організації. Параорганізації. Міжнародні конференції. Преференційні системи. Транснаціональні компанії (ТНК).

Індивіди, фізичні та юридичні особи.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні джерела: 2,7,8,9,11,17,23,25,26,35,38,61,81,82,83,92,94

Основний: 1-4

Додатковий: 2,3,4,6

Інтернет-ресурси: 6-10

Тема 4. Джерела та принципи міжнародного торговельно-економічного права

Сутність і особливості джерел міжнародного торговельно-економічного права. Міжнародний договір - основне джерело міжнародного торговельно-економічного права. Міжнародні конвенції (трактати, договори, угоди). Міжнародні договори як результат компромісу держав. Державний (національний) характер права - нагальна потреба або риса, приречена до відмирання?

Рішення міжурядових організацій. Рішення міжнародних організацій. Проблеми визнання рішень міжнародних організацій як джерел міжнародного торговельно-економічного права. Кодекси та правила поведінки як форма нормотворчості в міжнародному економічному праві. Рішення міждержавних економічних конференцій.

Міжнародний звичай. Торговий звичай. Санкціонування звичаю державою. Проблеми застосування торговельних звичаїв. Національні норми екстратериторіальні дії. Концепція рекомендаційної норми міжнародного права і поняття «м'якого права». Акти приватноправової уніфікації.

Допоміжні джерела міжнародного торговельно-економічного права. Рішення міжнародних судів та міжнародних арбітражів. Доктрина та її роль в міжнародному економічному праві.

Принципи міжнародного торговельно-економічного права. Принцип (режим) недискримінації (nondiscrimination). Принцип (режим) найбільшого

сприяння (найбільшого сприяння) (most favored nation). Принцип національного режиму (national treatment). Принцип (режим) взаємної вигоди. Принцип (режим) преференцій.

Система спеціальних принципів міжнародного торговельно-економічного права. Принцип розвитку торгівлі. Принцип лібералізації міжнародної торгівлі. Принцип захисту національного ринку. Принцип свободи транзиту.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні джерела: 8-16,24,61,63,81,90,91

Основний: 1-4

Додатковий: 1,2,3,7.

Інтернет-ресурси: 1,6

Тема 5. Правове регулювання міжнародної економічної інтеграції

Зміст та принципи сучасної економічної інтеграції. Організаційно-правові форми міжнародної економічної інтеграції: зона вільної торгівлі; митний союз; спільний ринок: особливості та тенденції розвитку; економічний союз та його складові: платіжний та валютний союзи; єдиний економічний простір: основні характеристики.

Організація економічного співробітництва на універсальному рівні
Розвиток міжнародного економічного співробітництва від МОТ до ООН. Система економічного співробітництва в межах ООН. Генеральна Асамблея ООН. Особливості реалізації повноважень в економічній сфері. Рада безпеки ООН. Повноваження в сфері міжнародної торгівлі. Особливості їх реалізації. Економічний і соціальний комітет ООН. Повноваження в сфері міжнародної торгівлі.

Система міжурядових організацій системи ООН в сфері торговельно-економічного співробітництва. Європейська економічна комісія ООН. ЕКАТО. Економічна комісія ООН для Африки та ін. ЮНКТАД. Склад та особливості реалізації повноважень та ін. Програма розвитку ООН, Всесвітня продовольча рада, Міжурядовий комітет з науки і техніки в цілях розвитку.

Спеціальні установи ООН. Діяльність МФК, МАР, МИГА, ІМО, ІКАО, ФАО, МАГАТЕ та ін.

Організація міжнародного економічного співробітництва поза межами ООН. Діяльність Всесвітньої митної організації та Міжнародного бюро публікації митних тарифів. ВОІВ. ОПЕК. Вассенаарська структура з міжнародного трансферу зброї. Всесвітня торгова палата.

СОТ як універсальна організація в сфері торговельно-економічного співробітництва. Концептуальна основа і організаційна структура СОТ.

Регулювання економічного співробітництва на регіональному рівні

Проблеми регіональної та субрегіональної економічної інтеграції.

Європейський Союз. Європейський Союз, його органи і акти. Ідея наднаціонального об'єднання. Три доповіді Уїнстона Черчилля. Європейські наднаціональні об'єднання. Система органів (institutions) ЄС. Акти - джерела

права Європейського Союзу. Міжнародне торгове право ЄС в системі європейського права. Міжнародне приватне (колізійне) право ЄС. Правовий режим товарів (продукції). Захист конкуренції та свобода договору. Захист прав споживачів. Правове регулювання електронної комерції. Внутрішні агентські відносини в праві ЄС. Платежі, банкінг та страхування. Перевезення та пересилання товарів. Комерційні спори.

Інтеграційні процеси в Північній Америці (НАФТА), Латинській Америці (ЛІАІ), Група Андського пакту, МЕРКОСУР, проекти Панамериканської зони вільної торгівлі, Азії (АТЕС, АСЕАН, ЄврАзЕС), в Африці (Африканський Союз, Економічне співтовариство країн Західної Африки).

Концепція секторальної інтеграції. Багатосторонні товарні угоди. Ломейські угоди.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні джерела: 12,13,24,25,38,61,63,67,81,84

Основний: 1,3

Додатковий: 3,4,5.

Інтернет-ресурси: 1,6,7,8,10-17

Тема 6. Поняття міжнародної торгівлі та форми її регулювання.

Розвиток світової торгівлі від ГАТТ до СОТ

Поняття торгівлі і міжнародного торгового права. Ознаки міжнародного торговельно-економічного та міждержавного торгового права. Виокремлення міжнародного торгового права як продовження процесів подолання галузевої теорії законодавства.

Міжнародно-правові форми регулювання торгового співробітництва між державами. Генеральна угода з тарифів і торгівлі (ГАТТ). Передумови виникнення ГАТТ. Загальні відомості та історія створення «Вино і сукно»: закон порівняльних переваг Д. Рікардо. Багатосторонні торгові переговори. Раунд Кеннеді. Токійській раунд. Уругвайській раунд багатосторонніх торговельних переговорів. Марракеська декларація та Марракеська угода.

Генеральна угода з тарифів та торгівлі. Завдання і цілі ГАТТ. Базові торгові режими. Митні союзи та зони вільної торгівлі. Зв'язування тарифів та поступки. Зміна та скасування поступок. Кількісні обмеження: загальні вимоги та винятки. Оцінка товарів, збори та формальності, свобода транзиту. Визначення і позначки походження товарів. Правила торгівлі. Публікація та застосування. Винятки з правил ГАТТ. Винятки з міркувань безпеки.

Захисні заходи. Загальні положення щодо застосування обмежень. Антидемпінгові заходи. Субсидії та компенсаційні мита. Надзвичайні дії щодо імпорту окремих товарів.

Правила ГАТТ, що стосуються найменш розвинених країн. Цілі та принципи. Зобов'язання країн. Спільні дії.

Приєднання та вихід з Угоди ГАТТ: загальні зауваження.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні джерела: 12,13,61,63,68,69,70,84

Основний: 1-4

Додатковий: 1-3,5,9.

Інтернет-ресурси: 1,20

Тема 7. Міжнародна торгівля товарами

Міжнародно-правове регулювання торгівлі товарами. Митно-тарифні заходи. Угода про застосування статті VII ГАТТ 1994 р. Митна оцінка товару в ГАТТ. Основні принципи застосування ГАТТ. Угода щодо правил походження. Правила визначення походження товарів. Норми і принципи застосування правил походження. Угода про предвдвантажувальну інспекцію. Попередня відвантажувальна інспекція експортованих товарів. Угода про процедури імпортного ліцензування. Процедури ліцензування імпорту. Застосування технічних норм та стандартів. Угода про застосування санітарних та фітосанітарних норм. Застосування санітарних та фітосанітарних заходів. Угода про технічні бар'єри в торгівлі. Захисні заходи в торгівлі. Особливості державних закупівель.

Міжнародно-правове регулювання торгівлі особливими групами товарів. Угода щодо сільського господарства. Торгівля сільськогосподарськими товарами. Аграрне регулювання в СОТ. Внутрішня підтримка. Угода з субсидій та компенсаційних заходів. Експортні субсидії. Угода про застосування статті VI ГАТТ 1994 р. (антидемпінг). Угода про захисні заходи. Угода щодо текстилю та одягу. Торгівля текстильними товарами і готовим одягом. Заходи з запобігання недоброчинної практики. Застосування захисних режимів. Регулювання торгівлі високотехнологічними товарами. Міжнародно-правові форми багатостороннього регулювання світових ринків сировинних товарів. Міжнародний контроль трансферу товарів і технологій військового призначення.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні джерела: 12,13,25,61,63,65,68-78,96

Основний: 1-4

Додатковий: 3,5,7,9.

Інтернет-ресурси: 1,20

Тема 8. Міжнародна торгівля послугами

Поняття транскордонної послуги. Особливості послуг та торгівлі ними в міжнародній економічній системі. Основні види послуг. Проблеми лібералізації транскордонного руху послуг.

Загальна характеристика Генеральної угоди про торгівлю послугами. Ознаки транскордонних послуг згідно з ГАТС. Види засобів постачання послуг за ГАТС. Вільне активне постачання послуг. Вільне пасивне постачання послуг. Статичні та динамічні зобов'язання держав у сфері міжнародної торгівлі послугами. Основні вимоги ГАТС. Виключення зі сфери дії ГАТС. Особливості розрахунків у сфері міжнародної торгівлі послугами. Захисні заходи та субсидії. Консультації та врегулювання суперечок.

Зобов'язання держав відповідно до положень ГАТС. Особливості положень ГАТС. Міжнародно-правове регулювання окремих секторів послуг. Транспорт. Послуги в галузі зв'язку та комунікацій. Міжнародний ринок космічних послуг. Телекомунікаційні послуги (телекомунікації) і СОТ. Регулювання міжнародної торгівлі фінансовими послугами в СОТ. Регулювання міжнародного ринку трудових послуг.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні джерела: 12,13,14,61,63

Основний: 1-4

Додатковий: 3,5,7,9.

Інтернет-ресурси: 1,20

Тема 9. Торгівельні аспекти інтелектуальної власності

Розвиток права промислової та інтелектуальної власності та його реалізація в міжнародній торгівлі та міжнародному торговельно-економічному праві.

Поняття міжнародного права інтелектуальної власності. Міжнародне авторське право. Територіальна межа відповідальності за інтелектуальну евікцію. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів 1886 р. Римська конвенція про охорону суміжних прав 1961 р. Обмеження товарообігу, що впливають з конвенцій про авторські та суміжні права.

Міжнародне патентне право. Паризька конвенція про охорону промислової власності 1883 р. Мадридська угода про недопущення неправдивих або таких, що вводять в оману, зазначень походження товарів 1891 р. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків 1891 р. Лісабонська угода про найменування місць походження і їх міжнародну реєстрацію 1958 р. Договір про патентну кооперацію 1970 р. Договір про Закон щодо товарного знаку 1994 р. Співвідношення товарного знаку зі знаком для товарів і послуг, торговельним позначенням та брендом. Конвенції в сфері права промислової власності як джерела норм про обмеження товарообігу.

Міжнародно-правова комплексна охорона інтелектуальної власності. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ). Конвенція про заснування ВОІВ 1967 р.

Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності - ТРІПС (Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights Including Trade in Counterfeit Goods - TRIPS). Базові принципи та загальні зобов'язання.

Стандарти щодо наявності, сфери дії та використання прав інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Товарні знаки. Географічні зазначення. Промислові зразки, Патенти. Топографії інтегральних схем. Нерозголошена інформація. Заходи запобігання антиконкурентним діям. Процедури захисту прав інтелектуальної власності. Тимчасові заходи захисту прав інтелектуальної власності. Спеціальні вимоги щодо заходів на кордоні. Набуття і підтримання чинності прав інтелектуальної власності. Транспарентність та врегулювання суперечок. Технічне співробітництво. Інституційні домовленості.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні джерела: 6,53,59,60,61,63,65

Основний: 1

Додатковий: 3,5,9.

Інтернет-ресурси: 1,13,20

Тема 10. Інвестиційні аспекти міжнародної торгівлі

Поняття міжнародного інвестиційного права. Розвиток міжнародного інвестування. Пошук базових правових основ інвестування за кордоном. Угоди про заохочення і захист інвестицій (СПЗІ). Кодекс лібералізації руху капіталів. Моделі двосторонніх угод про заохочення і захист інвестицій. Сеульська конвенція про заснування багатостороннього агентства з гарантій інвестицій від 1985 року.

Повноваження Багатостороннього агентства з гарантій інвестицій (БАГІ). Угода про пов'язані з торгівлею інвестиційні заходи (Agreement on Trade-Related Investment Measures - TRIMS)) від 1994 року. Заборонені інвестиційні заходи. Скасування існуючих TRIMS. Повідомлення і прозорість. Впровадження нових заходів. Комітет із пов'язаних з торгівлею інвестиційних заходів. Консультації та врегулювання суперечок.

Керівні принципи Всесвітнього банку з режиму іноземних інвестицій 1992 року. Двостороннє правове регулювання міжнародних інвестицій.

Гарантії міжнародних інвестицій. Економічні та політичні ризики інвестиційної діяльності. Національні правові механізми гарантій інвестицій. Трансфертний ризик. Ризик експропріації. Ризик розірвання інвестиційного контракту. Ризик збройного конфлікту або громадських заворушень. Основні положення Вашингтонської конвенції про порядок розв'язання інвестиційних спорів між державами та іноземними особами від 1965 р.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні джерела: 12,13,17-19,25,26,39,61,62,63,80,85

Основний: 1-4

Додатковий: 3,5,11.

Інтернет-ресурси: 1,20

Тема 11. Режим міждержавних майнових відносин

Державна територіальна власність. Міжнародно-правовий режим територій як основа ресурсного забезпечення міжнародної торгівлі.

Морські міжнародні майнові права. Женевські конвенції з морського права 1958 року (про територіальне море та прилеглу зону; про континентальний шельф; про відкрите море; про рибальство й охорону живих ресурсів відкритого моря). Конвенції ООН з морського права 1982 р. Міжнародний режим «спільної спадщини людства». Режим міжнародного району морського дна. Угода ООН про режим мінеральних ресурсів (Району) 1994 р.

Повітря. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію (Чиказька) 1944 р. Діяльність ІКАО. Конвенція про визнання прав на повітряне судно (Женевська) 1948 р. Конвенція про шкоду, завдану іноземним повітряним судном третім особам на поверхні (Римська) 1952 р. Конвенція про злочини і деякі інші акти на борту повітряного судна (Токійська) 1963 р. Конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден (Гаазька) 1970 р. Конвенція про боротьбу з незаконними актами, направленими проти безпеки цивільної авіації (Монреальська) 1971 р. Протокол про боротьбу з незаконними актами насильства в аеропортах, що обслуговують міжнародну цивільну авіацію (Монреальський протокол) 1988 р. Договір про відкрите небо (Гельсінкі) 1992 р.

Космос. Договір про принципи діяльності держав з дослідження і використання космічного простору, включаючи Місяць і інші небесні тіла, 1967 р. Угода про рятування космонавтів, повернення космонавтів і повернення об'єктів, запущених в космічний простір, 1968 р. Конвенції про міжнародну відповідальність за шкоду, заподіяну космічними об'єктами, 1972 р. Конвенція про реєстрацію об'єктів, що запускаються в космічний простір, 1975 року, Угода про діяльність держав на Місяці та інших небесних тілах, 1979 р.

Антарктика. Конвенція про збереження антарктичних тюленів 1972 р. Конвенція про збереження морських живих ресурсів Антарктики 1980 р. Конвенція по врегулюванню китобійного промислу 1946. Договір про Антарктику 1954 р. Конвенція по регулюванню освоєння мінеральних ресурсів Антарктики (з урахуванням Протоколу 1991 року про охорону навколишнього середовища). Проблеми екологічної охорони загального планетарного майна.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні джерела: 7,21,22,23,51,61,66,93

Основний: 2,3

Додатковий: 2,5,9

Інтернет-ресурси: 1,6,14,20

Тема 12. Регулювання міжнародних податкових відносин (міжнародне податкове право)

Розвиток систем оподаткування в умовах глобалізації економічних торговельних зв'язків. Світові системи оподаткування.

Міжнародні аспекти оподаткування. Проблеми міжнародного оподаткування. Модельна конвенція по подвійному оподаткуванню, розроблена в ОЕСР. Модельна конвенція ООН про подвійне оподаткування між розвиненими і країнами, що розвиваються 1979 р. Усунення подвійного оподаткування.

Оптимізація оподаткування та розмивання бази оподаткування. Правила BEPS. Діяльність FATF щодо протидії відмиванню брудних коштів.

Правове забезпечення сприятливого режиму оподаткування за кордоном для вітчизняних фізичних та юридичних осіб. Офшори. Регіони пільгового оподаткування.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні джерела: 2,5,57,61

Основний: 1,2

Додатковий: 2,5,11

Інтернет-ресурси: 1,6,10

Тема 13. Міжнародне митне право

Поняття міжнародного митного права та його суб'єкти. Всесвітня митна організація як інституціональна основа міжнародного митного співробітництва. Митні питання в діяльності Світової організації торгівлі. Міжнародно-правове регулювання класифікації і кодування товарів в митних цілях. Основні міжнародно-правові зобов'язання держав відповідно до Міжнародної конвенції про Гармонізовану систему опису та кодування товарів від 14 червня 1983 року. Міжнародні договори в сфері митної оцінки товарів. Сучасні міжнародні правила митної оцінки товарів (щодо Угоди про застосування Статті VII Генеральної угоди з тарифів і торгівлі 1994 року).

Міжнародно-правове регулювання визначення країни походження товарів в митних цілях і митні преференції в міжнародному митному праві. Міжнародно-правове регулювання співробітництва держав у сфері боротьби з митними правопорушеннями.

Міжнародно-правове регулювання взаємовідносин учасників зовнішньоторговельної діяльності та національних митних органів.

Поняття і класифікація митних формальностей в міжнародному митному праві. Митні формальності, що передують поданню митної декларації. Митні формальності, пов'язані з приміщенням товарів під митний процедуру. Основні митні процедури. Митні процедури, що обмежують режим користування товарами. Завершальні митні процедури. Спеціальні митні процедури.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні джерела: 12,13,25,55,56,61,63,72

Основний: 1,3

Додатковий: 2,5,8
Інтернет-ресурси: 1,20

Тема 14. Банківське та валютно-фінансове регулювання в міжнародній торгівлі

Гроші як об'єкт і інструмент міжнародної торгівлі. Міжнародне валютне право. Інституційні основи Бреттон-Вудської валютно-фінансової системи. Режим валютної системи МВФ. Функції МВФ з надання фінансової допомоги державам-членам. Формування фінансових ресурсів МВФ. Регулярні засоби. Спеціальні засоби. Концесійні кошти. Дискреційна система обмінних курсів в межах МВФ. Регулювання руху капіталу. Платіжний баланс.

Статус центральних банків як суб'єктів міжнародного банківського права. Європейський центральний банк. Статус кредитних організацій. Пруденційне регулювання – базове поняття міжнародного банківського права. Розвиток міжнародного співробітництва в сфері правового регулювання банківської діяльності. Консолідований нагляд: міжнародні підходи. Міжнародні стандарти достатності капіталів. Універсальне та регіональне співробітництво в банківській діяльності.

Торгівля цінними паперами. Ринки цінних паперів. Європейський ринок цінних паперів: Лондон, Цюріх, Франкфурт на Майне, Париж, Мілан. Північноамериканський ринок – Нью-Йоркська біржа. Далекосхідний ринок цінних паперів: Токіо, Сінгапур, Гонконг. Види міжнародних цінних паперів (боргові цінні папери, депозитарні розписки) та деривативів (деривативи на акції, ф'ючерси, опціони на облігації, свопціони) особливості торгівлі ними.

Правове регулювання міжнародних кредитних відносин. Публічно-правові міжнародні кредитні відносини. Правові форми надання МВФ країнам-членам фінансової допомоги. Спеціальні права запозичення (Special drawing rights - SDR). Проблеми врегулювання державних боргових зобов'язань (державних "суверенних" боргів). Оцінка СПЗ. Співвідношення СПЗ з основними валютами: долар США - євро - японська ієна - фунт стерлінгів. Оцінка валют СПЗ з іншими валютами. Процедури обміну валют і оперативний бюджет. Процедури встановлення обмінних курсів. Основні досягнення і завдання вдосконалення системи МВФ. Основні положення Кодексу добропорядної валютної поведінки.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні джерела: 1,25,61,63

Основний: 1,2,4

Додатковий: 2,5,9.

Інтернет-ресурси: 1,6

Тема 15. Платіжне та розрахункове забезпечення міжнародної торгівлі

Юридична природа та види міжнародних розрахункових відносин. Міжнародні системи розрахунків. Система SWIFT та RVP. Сутність та особливості застосування RVP. Система CIPS та система СПФС. Умови, форми, валютно-фінансові ризики. Страхування валютних ризиків.

Правове регулювання міжнародних платежів і розрахунків. Форми міжнародних розрахункових відносин: векселя (Гаазька вексельна конвенція 1912 р. Женевські вексельні конвенції 1930 р., Вексельна конвенція ООН (ЮНСІТРАЛ) 1988 р.), банківські перекази, інкасо, акредитиви (Конвенція про незалежні гарантії та резервні акредитиви), чек (Женевські чекові конвенції 1931 р.) та ін.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні джерела: 1,27,28,29,61,63

Основний: 2

Додатковий: 2,8,11.

Інтернет-ресурси: 1

Тема 16. Міжнародне транспортне право

Міжнародно-правове регулювання економічних відносин в галузі транспорту. Поняття міжнародного перевезення і його ознаки.

Міжнародні автомобільні перевезення. Особливості міжнародних перевезень автомобільним транспортом та їх регламентація. Конвенція про договір міжнародного автомобільного перевезення вантажів (КДПВ). Європейська угода про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів. Угода про міжнародні перевезення швидкопсувних харчових продуктів та спеціальних транспортних засобів, призначених для цих перевезень. Міжнародні автомобільні перевезення пасажирів і багажу Конвенція про міжнародні автомобільні перевезення пасажирів і багажу 1997 р.

Організація міжнародних залізничних сполучень. Конвенція про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ). Угоди про міжнародні залізничні перевезення у вантажному і пасажирському сполученні.

Характеристика міжнародних повітряних перевезень, їх особливості. Регламентація комерційних прав авіакомпаній. Чиказька конвенція про міжнародну цивільну авіацію. Варшавська правова система. Конвенція для уніфікації деяких правил міжнародних повітряних перевезень 1999 р. (Монреальська конвенція).

Загальна характеристика міжнародних морських перевезень. Перевезення вантажів за коносаментом. Брюссельська конвенція 1924 р. Конвенція ООН про морське перевезення вантажів 1978 р. Лінійні перевезення.

Поняття міжнародних перевезень внутрішніми водними шляхами. Будапештська конвенція про договір перевезення вантажів внутрішніми водними шляхами (КПГВ) 2001 р. Угода між Дунайськими пароплавствами

Болгарії, Угорщини, Румунії, СРСР і Чехословаччини про загальні умови перевезень вантажів 1956 р. Угода про загальні умови перевезення вантажів у міжнародному сполученні по р. Дунай 1989 р.

Поняття і характеристика міжнародних перевезень вантажів в змішаному сполученні. Конвенція про міжнародні змішані перевезення вантажів 1980 г. Правила ЮНКТАД / МТП. Документи зі змішаних перевезень.

Транзитні та транспортні коридори.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні джерела: 2-5,20,36,37,40-52,55,58,64,79

Основний: 1-4

Додатковий: 2,5,8

Інтернет-ресурси: 1,14

Тема 17. Заходи по боротьбі з порушенням і обмеженням міжнародних торговельно-економічних відносин

Недобросовісна і протиправна комерційна практика (конкуренція). Антидемпінгові заходи як інструмент реагування на недобросовісну торговельну практику. Демпінг в контексті ГАТТ. Критерії накладання антидемпінгового мита. Методи визначення показників та проведення антидемпінгового розслідування. Обмежувальна ділова практика. Комплекс узгоджених на багатосторонній основі принципів і правил для контролю за обмежувальною діловою практикою 1980 року.

Субсидії та компенсаційні заходи. Визначення субсидії. Адресність субсидії. Категорії субсидій. Багатосторонні процедури захисту від субсидій. Компенсаційні заходи. Тимчасові та остаточні мита. Добровільні зобов'язання. Організаційне забезпечення застосування Угоди про СКЗ. Спеціальний та диференційований режим для країн, що розвиваються.

Захисні заходи в торгівлі: обмеження імпорту за надзвичайних обставин. Обхід правил ГАТТ. Укладення угод про добровільне обмеження експорту. Застосування захисних заходів. Особливості застосування захисних заходів.

Корупція у зовнішньоекономічній діяльності. Універсальні та регіональні міжнародні договори в сфері боротьби з корупцією та легалізацією доходів здобутих злочинним шляхом. Конвенція ООН проти корупції 2003 р. Конвенція про відмивання, виявлення та вилучення доходів від злочинної діяльності (ETS) 1990 р. Конвенція про боротьбу з підкупом посадових осіб іноземних держав при здійсненні міжнародних ділових операцій. Керівні Базельські принципи щодо протидії відмиванню доходів здобутих злочинним шляхом.

Контрабанда, міжнародний наркобізнес, торгівля "живим" товаром (люди, що охороняється законом жива флора і фауна) і т.п. злочину

Порушення обмеження правового режиму міжнародних торговельно-економічних відносин на державному рівні. Міжнародні заборонні (репресивно-реторсні) заходи. Сучасні засоби перманентної торгово-

економічної війни. Зловживання правомірними засобами захисту національної економіки. Силовий тиск держав на інші держави з метою забезпечення торгово-економічних та інших інтересів. Угоди про «добровільні» обмеження експорту і про розподіл продукції. Екстратериторіальна юрисдикція.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні джерела: 12,13,17,24,30,31,61,63,68,69,70,73,86-88,95,96

Основний: 1,3,4

Додатковий: 2,5,7

Інтернет-ресурси: 1,6,10

Тема 18. Врегулювання публічних торговельно-економічних спорів

Засоби врегулювання міждержавних суперечок, включаючи економічні. Міжнародні третейські суди, арбітражі. Договір про міжнародне процесуальне право 1889 р. Договір про міжнародне процесуальне право 1940 р. Міжнародна судова процедура.

Врегулювання міждержавних суперечок галузевого економічного характеру. Система врегулювання міждержавних торговельних суперечок в межах СОТ. Орган розгляду спорів та особливості його створення та діяльності. Консультації. Розгляд спору третейською групою. Розгляд спору Апеляційним органом. Розгляд спору арбітражем. Рішення Органу з розгляду спорів а його наслідки.

Міжнародний трибунал з морського права. Його рішення та їх наслідки для сторін.

Врегулювання суперечок за Конвенцією про міжнародну цивільну авіацію 1944 р. Врегулювання міжнародно-правових спорів в рамках Сеульської конвенції 1985 року про заснування Багатостороннього агентства з гарантування інвестицій (БАГІ).

Врегулювання міждержавних економічних суперечок на регіональному (інтеграційному) рівні. Розв'язання суперечок в ЄС.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні джерела: 24,32,39,54,61,62,63,89

Основний: 1,2

Додатковий: 2,5,7,11,13

Інтернет-ресурси: 1,6

Тема 19. Міжнародно-правове забезпечення врегулювання приватноправових спорів

Міжнародно-правове врегулювання «діагональних» економічних суперечок (між державами і іноземними особами). Вашингтонська конвенція

1965 року (і інші угоди) про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами. Міжнародно-правове сприяння арбітражному врегулюванню приватноправових спорів. Конвенція ООН про визнання і приведення у виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р. Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р. Угода щодо застосування Європейської конвенції про зовнішньоторговельний арбітраж 1962 р. Конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів в цивільних або комерційних справах 1965 р.

Види методів врегулювання спорів та можливість їх обрання. Розгляд спорів у державних судах (національних) конкретної країни. Правило «закону суду» (*Lex fori*). Національний режим у судовому провадженні.

Медіація, посередництво, переговори та експертиза як альтернативні методи врегулювання спорів. Подібні та відмінні риси.

Визнання та виконання іноземних судових рішень і виконання судових доручень. Поняття екзекватури. Посвідчення (легалізація) документів для застосування закордоном.

Список рекомендованих джерел:

Нормативні джерела: 32,33,34,39,89

Основний: 2

Додатковий: 6,11,13

Інтернет-ресурси: 1,2,3,4

5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативні джерела:

1. Атлантична Хартія 1941 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/sections/history-united-nations-charter/1941-atlantic-charter/index.html>
2. Афіньська конвенція про перевезення морем пасажирів та їх багажу від 13.12.1974 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_094.
3. Брюсельська конвенція про уніфікацію деяких правил щодо імунітету державних морських суден 1926 року / Действующее международное право в 3-х томах. – М. : МНИМП, 1996.
4. Бернська конвенція про залізничні перевезення вантажів (МВК) від 1890 року / Действующее международное право в 3-х томах. – М. : МНИМП, 1996.
5. Бернська конвенція про залізничні перевезення пасажирів і багажу (МПК) від 1923 року / Действующее международное право в 3-х томах. – М. : МНИМП, 1996.
6. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів 1886 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_051
7. Віденська Конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів та державних боргів від 08.04.1978 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_072.
8. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 18.04.1961 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_048.
9. Віденська Конвенція про консульські зносини від 24.04.1963 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_047.
10. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23.05.1969 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/995_118.
11. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21.05.1986 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_a04.
12. Генеральна угода з тарифів і торгівлі від 30.10.1947 року [Електронний

- ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/995_264.
13. Генеральна угода з тарифів і торгівлі від 15.04.1994 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/981_003.
14. Генеральної угоди про торгівлю послугами від 15.04.1994 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/981_017.
15. Декларація про встановлення нового міжнародного економічного порядку (Резолюція ГА ООН 3201) від 01.05.1974 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_339.
16. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН від 24.10.1970 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_569.
17. Декларація про міжнародні інвестиції та багатонаціональні підприємства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.me.gov.ua/Files/GetFile?lang=uk-UA&fileId.
18. Договір про патентну кооперацію 1970 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/895_001
19. Договір про Закон щодо товарного знаку 1994 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_102
20. Договір про відкрите небо (Гельсінкі) 1992 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_316
21. Договір про принципи діяльності держав з дослідження і використання космічного простору, включаючи Місяць і інші небесні тіла, 1967 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_480
22. Договір про Антарктику 1954 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_224
23. Європейська (Базельська) конвенція про імунітет держав від 16 травня 1972 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_060.
24. Заключний акт Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_055.
25. Кодекс лібералізації руху капіталів ОЕСР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/dataoecd/10/62/39664826.pdf>.
26. Комплекс узгоджених на багатосторонній основі принципів і правил для контролю за обмежувальною діловою практикою 1980 року / Действующее международное право в 3-х томах. – М. : МНИМП, 1996.
27. Конвенція, якою запроваджено Уніфікований закон про переказні векселі та прості векселі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_009

28. Конвенція про міжнародні превідні векселі і міжнародні прості векселі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_252
29. Конвенція про незалежні гарантії та резервні акредитиви [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_517
30. Конвенція ООН проти корупції 2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_c16
31. Конвенція про відмивання, виявлення та вилучення доходів від злочинної діяльності (ETS) 1990 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_029
32. Конвенція ООН про визнання і приведення у виконання іноземних арбітражних рішень 1958 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_070
33. Європейська конвенція про зовнішньоторговельний арбітраж 1961 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_069
34. Конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів в цивільних або комерційних справах 1965 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_890
35. Конвенція СНД про транснаціональні корпорації від 06.03.1998 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/997_193.
36. Конвенція про відкрите море 1958 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_180
37. Конвенція ООН з морського права 1982 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_057
38. Конвенція про правовий статус, привілеї та імунітети міждержавних економічних організацій, що діють в певних сферах співробітництва від 05.12.1980 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/986_012.
39. Конвенція про порядок розв'язання інвестиційних спорів між державами та іноземними особами від 18.05.1965 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_060.
40. Конвенція про Кодекс поведінки лінійних конференцій від 01.07.1974 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_020.
41. Конвенція ООН про морське перевезення вантажів від 31.03.1978 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_391
42. Конвенція про режим судноплавства на Дунаї від 18.08.1948 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_175.

43. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію від 07.12.1944 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/995_038.
44. Конвенція для уніфікації деяких правил, які стосуються міжнародних повітряних перевезень від 12.10.1929 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_181
45. Конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень від 28.05.1999 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_594.
46. Конвенція про шляховий рух від 08.11.1968 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_041.
47. Конвенція про дорожні знаки і сигнали від 08.11. 1968 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_902.
48. Конвенція про договори міжнародного дорожнього перевезення вантажів 19.05.1956 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_234.
49. Конвенція про міжнародні автомобільні перевезення пасажирів і багажу від 09.10.1997 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/ru/997_034.
50. Конвенція про визнання прав на повітряне судно (Женевська) 1948 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_159
51. Конвенція про шкоду, завдану іноземним повітряним судном третім особам на поверхні (Римська) 1952 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_231
52. Конвенція про договір міжнародного автомобільного перевезення пасажирів і багажу (КАПП) від 01.03.1973 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_845.
- 53.** Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків 1891 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_134
54. Манільська декларація про мирне вирішення міжнародних спорів від 15.11.1982 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_568.
55. Митна конвенція про міжнародні перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП від 15 січня 1959 року [Електронний ресурс]. Режим доступу. – Офіційний сайт Верховної Ради України http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_012.
56. Міжнародна Конвенція про Гармонізовану систему опису та кодування товарів від 14 червня 1983 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_079

57. Модельна конвенція ООН про подвійне оподаткування між розвиненими і країнами, що розвиваються 1979 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.un.org/esa/ffd/documents/UN_Model_2011_UpdateRu.pdf
58. Міжнародна конвенція про уніфікацію деяких правил про коносамент від 25.08.1924 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_221.
59. Паризька конвенція про охорону промислової власності 1883 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_123
60. Римська конвенція про охорону суміжних прав 1961 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_763
61. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду від 26.06.1945 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_010.
62. Сеульська конвенція про заснування багатостороннього агентства з гарантій інвестицій від 11.10.1985 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_268
63. Угода про заснування Світової організації торгівлі від 15.04.1994 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_342.
64. Угода про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ) від 09.05.1980 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_291.
65. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/981_018
66. Угода про діяльність держав на Місяці та інших небесних тілах, 1979 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_482
67. Угода про асоціацію між ЄС та Україною від 27 червня 2014 року. – [Електронний ресурс]. http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/eu_ukraine/association_agreement/index_uk.htm.
68. Угода про субсидії і компенсаційні заходи від 15.04.1994 р. // Офіційний вісник України. –2010. – № 84. – Стор. 446.
69. Угода про захисні заходи від 15.01.1994 р.// Офіційний вісник України. –2010. – № 84. – Стор. 476.
70. Угода про застосування статті VII ГАТТ 1994 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/981_011
71. Угода щодо правил походження [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/981_013

72. Угода про предвiдвантажувальну iнспекцiю [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/981_012
73. Угода про процедури iмпортного лiцензування [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon0.rada.gov.ua/laws/show/981_012
74. Угода про застосування санiтарних та фiтосанiтарних норм [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/981_006
75. Угода про технiчнi бар'єри в торгiвлi [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/981_008
76. Угода щодо сiльського господарства [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/981_005
77. Угода про застосування статтi VI ГАТТ 1994 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/981_010
78. Угода щодо текстилю та одягу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/981_007
79. Угода про мiжнародне залiзничне вантажне сполучення (УМВС) вiд 01 листопада 1951 р. // Офiцiйний вiсник України. – 2010. – № 22. – Ст. 3598; 2011. – № 98. – Ст. 55.
80. Угода про пов'язанi з торгiвлею iнвестицiйнi заходи (ТРИМС) вiд 15.04.1994 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/981_009.
81. Хартiя економiчних прав та обов'язкiв держав вiд 12.12.1974 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_077.
82. Конституцiя України вiд 28 червня 1996 року [Електронний ресурс] / Офiцiйний сайт Верховної Ради України // Режим доступу: <http://portal.rada.gov.ua>.
83. Декларацiя про державний суверенiтет України вiд 16 липня 1990 року // Вiдомостi Верховної Ради України. – 1990. – №31. – Ст.429.
84. Протокол про вступ України до Свiтової органiзацiї торгiвлi вiд 05.02.2008 р. Протокол ратифiковано Законом № 250-VI (250-17) вiд 10.04.2008 р. // Вiдомостi Верховної Ради України. – 2008. - № 23. - Ст.213.
85. Про режим iноземного iнвестування: Закон України вiд 19.03.96 р. №93/96-ВР // Уряд. кур'єр. – 1996. – № 77-78.
86. Про захист нацiонального товаровиробника вiд демпiнгового iмпорту: Закон України вiд 22.12.98 р. № 330-XIV // Уряд. кур'єр. – 1999. – № 31-32.
87. Про захист нацiонального товаровиробника вiд субсидованого iмпорту : Закон України вiд 22.12.98 р. № 331-XIV // Уряд. кур'єр. – 1999. – № 36-37.

88. Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну: Закон України від 22.12.98 р. № 332-XIV // Уряд. кур'єр. – 1999. – № 35.
89. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 року № 3477-IV // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2006. – № 30. – Ст. 260.
90. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 року № 1906-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 50. – Ст. 540.
91. Про правонаступництво України: Закон України від 12.09.1991 року № 1543-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 46. – Ст. 617.
92. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 року № 3773-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19-20. – Ст.179.
93. Про виключну (морську) економічну зону України: Закон України від 16 травня 1995 року // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 21. – Ст. 152.
94. Про деякі питання представництва економічних інтересів України за кордоном: Указ Президента України від 08.04.10 р. № 522/2010 // Офіц. вісн. України. – 2010. - № 27. – Ст. 1052.
95. Положення про порядок застосування до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності спеціальних санкцій, передбачених статтею 37 Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність»: Затв. наказом Міністерства економіки України від 17.04.2000 р. № 52 // Офіц. вісн. України. – 2000. - № 19. – Ст. 801.
96. Положення про порядок видачі разових (індивідуальних) ліцензій: Затв. наказом Міністерства економіки України від 17.04.2000 р. № 47 // Офіц. вісн. України. – 2000. – № 19. – Ст. 797.

Основний

1. Дахно І. І. Міжнародне економічне право : навч. посіб. – 3-є вид., перероб. і доповн. – К.: Центр навчальної літератури, 2009. – 304 с.
2. Опришко В. Ф. Міжнародне економічне право і процес : монографія / В. Ф. Опришко. - Київ : Парламент. вид-во, 2014. – 517 с. **
3. Сергієнко В. В. Міжнародне економічне право: навч. посіб. / В.В.Сергієнко, К.О. Жирнова ; Харк. нац. екон. ун-т. - Х. : ХНЕУ, 2012. – 258 с.
4. Чубарєв В. Л. Міжнародне економічне право : підручник / В.Л.Чубарєв. - К. : Юрінком Інтер, 2009. - 368 с.

Додатковий

1. Баймуратов М. О. Міжнародний економічний правопорядок: актуальні питання правового регулювання : монографія / М.О. Баймуратов, Є.О.Львова, Б.В. Бабін; за ред. д-ра юрид. наук, проф. М.О.Баймуратова; Маріуп. держ. ун-т,

Представництво Європ. орг. публіч. права в Україні. - Суми : Університетська книга, 2011. - 257 с.

2. Батрименко В.І. Міжнародне право : навч. посіб. / В.І. Батрименко. – К. : КНТЕУ, 2012. – 323 с.

3. Братко І.В. Правотворча діяльність Організації Об'єднаних Націй у сфері надання міжнародної допомоги країнам, що розвиваються, та країнам із перехідною економікою / І.В. Братко // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. – 2012. – № 2. – С. 120-124.

4. Гончаренко О.М. Міжнародне приватне право : навч. посіб. / О.М. Гончаренко. – К. : КНТЕУ, 2015. – 391 с.

5. Манільський О.М., Ягольник А.М. Міжнародне торговельне право: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 595 с.

6. Міжнародне право: Навч. посібник / За ред. проф. М. В. Буроменського. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 336 с.

7. Михеев С.А. Международное экономическое право: Ученик. – Х.: Одиссей, 2006. – 320 с.

8. Опришко В. Міжнародне економічне право: концепції та поняття / В. Опришко // Право України. – 2012. – № 9. - С. 407-415.

9. Результати уругвайського раунду багатосторонніх торговельних переговорів: Тексти офіційних документів. К.: «Вимір», Секретаріат Міжвідомчої комісії з питань вступу України до СОТ, 1998. 520 с.

10. Сидор В.Д. Міжнародне економічне право : навч. посіб / В.Д. Сидор. – К. : Дакор, 2010. – 248 с.

11. Тускоз Жан. Міжнародне право: Підручник. Пер. з франц. – К.: Арттек, 1998. – 416 с.

12. Шумилов В. М. Международное публичное экономическое право: Учеб. пособие. – М.: НИМП, 2001. – 288 с.

13. Шутак І. Д. Правове регулювання міжнародних економічних відносин : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. Д. Шутак. - К. : Алерта, 2012. – 411с.

Інтернет-ресурси

1. Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

2. Урядовий кур'єр. Газета органів державної виконавчої влади України. – Режим доступу: <http://www.ukurier.gov.ua/>.

3. Голос України. Газета Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.golos.com.ua/>.

4. Офіційний вісник України. Щотижневий збірник актів законодавства, внесених до Єдиного державного реєстру. – Режим доступу: <http://www.gdo.kiev.ua/>.

5. Юридичний Вісник України. Загальнонаціональна правова газета. – Режим доступу: <http://www.yuricom.com.ua/>.

6. Сайт Організації Об'єднаних націй – Режим доступу: <http://www.un.org/ru/index.html>.

7. Сайт ЕКОСОП – Режим доступу: <http://www.un.org/ecosoc/>

8. Сайт ЮНКТАД – Режим доступу: <http://www.un.org/>
9. Сайт ЮНІДО – Режим доступу: <http://www.unido.org/>
10. Сайт ОЕСР – Режим доступу: <http://www.oecd.org/>
11. Сайт МВФ – Режим доступу: <http://www.imf.org/external/>
12. Сайт МБРР – Режим доступу: <http://www.worldbank.org/>
13. Сайт ВОІВ – Режим доступу: <http://www.wipo.int/portal/en/index.html>
14. Сайт ІКАО – Режим доступу: <https://www.icao.int/Pages/default.aspx>
15. Сайт НАФТА – Режим доступу: <http://www.naftanow.org/>
16. Сайт МЕРКОСУР – Режим доступу: <http://www.mercosur.int/>
17. Сайт АТЕС – Режим доступу: <https://www.apec.org/>
18. Сайт Світової організації торгівлі – Режим доступу: <http://www.wto.org/>.
19. Сайт Міжнародної організації праці – Режим доступу: <http://www.ilo.org/>
20. База даних з права міжнародної торгівлі – Режим суду: <http://lexmercatoria.org>.

** - журним курсивом виділена література, наявна в бібліотеці ДТЕУ